

Carbon Credit Market... เทรนด์ใหม่โลกพลังงาน

ศัพท์คำว่า "คาร์บอนเครดิต" เริ่มคุ้นหูของหลายๆ คน แต่น้อยคนที่เข้าใจความหมายที่สำคัญคาร์บอนเครดิตนี้แหละที่กำลังจะกลายเป็นธุรกิจทำเงิน โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพลังงานทดแทน

คาร์บอนเครดิต...เกิดขึ้นมาจากความตั้งใจของประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีความตั้งใจที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ โดยประเทศดังกล่าว ได้แก่ ประเทศในกลุ่ม EU ญี่ปุ่น แคนาดา ออสเตรเลีย และอเมริกา ซึ่งในสมัยก่อนประเทศเหล่านี้มีความตกลงร่วมกันที่จะพยายามลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก แต่จนแล้วจนรอดการปล่อยก๊าซก็ไม่ลดลงซักที เลยมีข้อเสนอให้คุมเข้ม... จากเดิมที่เป็นเพียงแค่พยายามจะลด ก็เลยกำหนดปริมาณที่แต่ละประเทศจะสามารถปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยกำหนดเป็นโควตาและบทปรับในแต่ละประเทศ ที่นี้พอประชุมกันไป ประชุมกันมาหลายครั้งเข้า ก็เลยออกมาเป็นสนธิสัญญาซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะร่วมกันลดปล่อยก๊าซที่จะทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน พอดีการประชุมครั้งนั้นประชุมกันที่เกียวโต เลยได้ชื่อว่า...สนธิสัญญาเกียวโต (Kyoto Protocol)

ใจความสำคัญส่วนหนึ่งของสนธิสัญญาคือการกำหนดระดับการปล่อยก๊าซโดยยึดเอาระดับการปล่อยก๊าซในปี 2533 เป็นปีฐาน แล้วให้แต่ละประเทศมาหาข้อบังคับกันว่าจะลดลงจากปีดังกล่าวเท่าไร กำหนดเป็นโควตาของแต่ละประเทศ เมื่อกำหนดได้แล้วก็จะมีการแจกหน่วยคาร์บอนที่เรียกว่า AAUs (Assigned Amount Unit) ซึ่งมีหน่วยเป็นตันคาร์บอนให้แก่รัฐบาลใน

แต่ละประเทศ หากประเทศนั้นๆ ปล่อยก๊าซเกินกว่าโควตาที่กำหนดก็ต้องถูกปรับ เช่น ประเทศ A ได้รับโควตามา 150 ตันคาร์บอน แต่หลังจากพยายามลดแล้วลดอีกก็ยังปล่อยก๊าซออกมา 170 ตันคาร์บอน ทางแก้ก็คือประเทศ A ไปซื้อคาร์บอนจากประเทศ B มาอีก 20 ตันคาร์บอน เพื่อให้มีโควตาสามารถปล่อยได้ 150 ตันคาร์บอน จะไม่ต้องจ่ายค่าปรับ เพราะในเฟสแรกของสนธิสัญญาเกียวโต (2548-2550) จะต้องจ่ายค่าปรับถึงตันละ 40 ยูโร ถ้าในเฟสต่อไป (2551-2555) ค่าปรับก็จะแพงขึ้นเป็น 100 ยูโร เลยทีเดียว...และนี่เองที่ทำให้เกิดปฏิบัติการความหาคาร์บอน

คาร์บอนเครดิตเป็นสินค้าที่อยู่ในลักษณะของเอกสารสิทธิของปริมาณก๊าซที่ลดได้และสามารถนำไปคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซโดยรวมของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ก๊าซเรือนกระจกที่ส่งผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนมีอยู่ด้วยกัน 6 ชนิด คือ Carbon Dioxide (CO₂), Methane (CH₄), Nitrous Oxide (N₂O), Hydrofluorocarbons (HFCs), Perfluorocarbons (PFCs) และ Sulfurhexafluoride (SF₆) แต่ที่ซื้อขายกันแพร่หลายในขณะนี้คือคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) โดยการซื้อขายจะนับจำนวนน้ำหนักของปริมาณก๊าซเรือนกระจก (Green house gas : GHG) ที่สามารถลดได้

จะเรียกว่าเป็นโชคดีของประเทศเราก็ได้ เพราะประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างยุโรป ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เค้ายกกันว่าเรื่องการลดก๊าซปล่อยให้เป็นหน้าที่ของประเทศพัฒนาแล้วที่เรียกกันว่าประเทศในกลุ่ม Annex I เป็นคนลดไปก่อน ส่วนประเทศกำลังพัฒนา Non-Annex I ยังไม่ต้องลดการปล่อยก๊าซ มีหน้าที่แค่รายงานว่าแต่ละปีปล่อยก๊าซไปมากน้อยขนาดไหน ที่สำคัญสนธิสัญญาดังกล่าวยังเปิดช่องให้สามารถเข้าร่วมในตลาดคาร์บอนเครดิตได้ในฐานะผู้ผลิตคาร์บอนเครดิตจากการดำเนินโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM) และนี่ก็เป็นไฮไลท์ของบ้านเราที่จะเข้าร่วมได้

CDM หรือ กลไกการพัฒนาที่สะอาดนี่ก็คือการที่เราเลือกเปลี่ยนกิจกรรมอะไรก็ตามที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น โรงงาน C ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงผลิตไฟฟ้า ก็เปลี่ยนมาใช้แก๊สแทน ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดจากการเผาถ่านก็จะลดลง สมมติว่าเคยปล่อยกันปีละ 40 ตัน พอเปลี่ยนมาใช้แก๊ส ก็เลยปล่อย

ลดลง 20 ตัน พอพิสูจน์กับกรรมการได้รูปโรงงาน C ก็ขอเป็นคาร์บอนเครดิต โดยให้กรรมการออกใบ CERs (Certified Emission Reduction) 20 ตัน ซึ่ง CERs นี้ประเทศพัฒนาแล้วสามารถมาซื้อไปใช้เพิ่มโควตาในการปล่อยก๊าซให้กับตัวเองได้ จะได้ไม่ต้องถูกปรับ ขณะเดียวกันประเทศกำลังพัฒนาก็จะมีรายได้เพิ่ม ขณะเดียวกันก็ได้ใช้เทคโนโลยีที่สะอาดขึ้นไปในตัว

ในบ้านเราตลาดคาร์บอนเครดิต แม้ยังเป็นช่วงการเริ่มต้น แต่ก็กำลังกลายเป็นธุรกิจซื้อขายที่มีแนวโน้มว่าจะทำเงินมหาศาล ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ก็ให้ความสนใจ ก่อนหน้านี้การทำโครงการ CDM ที่เอกชนเสนอเข้ามาจะต้องเสนอผ่านคณะรัฐมนตรีพิจารณา แต่ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หรือเรียกสั้นๆ ว่า อบก. เพื่อพิจารณาออกใบรับรองโครงการ และเป็นศูนย์กลางข้อมูล ดูแลการซื้อขายคาร์บอนเครดิต ทำให้ในปัจจุบันมีโครงการ CDM ที่ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบและออกหนังสือรับรองโครงการ

ตามมติ ครม. 14 แห่ง โครงการ CDM ที่ได้รับการรับรองโดย อบก. 32 แห่ง และโครงการ CDM ที่กำลังยื่นขอหนังสือรับรองอีก 33 แห่ง

อย่างไรก็ได้ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ก็ได้ดำเนินการนำเงินกองทุนอนุรักษ์พลังงานส่วนหนึ่งให้โรงงานอุตสาหกรรมนำไปใช้ลงทุนผลิตของเสียและน้ำเสียให้เป็นก๊าซชีวภาพใช้เป็นพลังงานทดแทน โดยตั้งเป้าจำนวนโรงงานในรุ่นแรกของแผน 5 ปี ระหว่าง 2551-2555 ไว้ที่ 423 แห่ง เน้นโรงงานอุตสาหกรรม 5 ประเภทหลัก ซึ่งประกอบด้วย โรงงานแป้งมันสำปะหลัง โรงงานเอทานอล โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงงานน้ำยางข้น และโรงงานแปรรูปอาหาร แม้ว่ากาการซื้อขายคาร์บอนเครดิตไม่ได้หมายความว่าจะทำให้มลพิษลดลง แต่อย่างน้อยก็เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ในการลงทุนเพื่อลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และยังมีส่วนทำให้โลกใบนี้มีก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศลดลง

